

สภาพพื้นที่ป่าไม้ในปัจจุบัน

การดูแลป่าเป็นหน้าที่ของทุกคน

1. สถานการณ์ทั่วไป

▶ พื้นที่ป่าไม้ จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ป่าทั้งสิ้นประมาณ 1,256,669 ไร่ ทางราชการได้ประกาศเป็นเขตพื้นที่ป่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง (อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง)พื้นที่เตรียมการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง (อุทยานแห่งชาติสันกาลาศีรี) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2 แห่ง (เขตรักษาพันธุ์ป่าโดนงาข้าง,เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขามรรทัด บางส่วน) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 5 แห่ง และป่าสงวนแห่งชาติ 41 ป่า พื้นที่ป่าส่วนนี้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งไม้สอย เป็นแหล่งอาหาร ยารักษาโรค เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นพื้นที่ทำกิน ฯลฯ ปัจจุบันพื้นที่ป่าได้ถูกบุกรุกทำลายป่าให้ป่าธรรมชาติลดน้อยลงจากเดิมเป็นจำนวนมาก พื้นที่ป่าที่เสื่อมต่อการบุกรุกทำลายในท้องที่จังหวัดสงขลา ท้องที่อำเภอรัตภูมิ ได้แก่ บริเวณพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขามรรทัด,ป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทับข้าง และป่าสงวนแห่งชาติแม่พญา ท้องที่อำเภอหาดใหญ่ได้แก่บริเวณเขตรักษาพันธุ์ป่าโดนงาข้าง ท้องที่อำเภอคลองหอยโข่ง ได้แก่ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าวังพา ท้องที่อำเภอสะเตาะ ได้แก่ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาแดน เขาเสม็ด ควนเสม็ดคูน และควนหรง ป่าสงวนแห่งชาติป่าควนพน ป่าสงวนแห่งชาติหินเกา อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง ท้องที่อำเภอสะบ้าย้อย ได้แก่ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาแดน เขาเสม็ด ควนเสม็ดคูน และควนหรง ป่าสงวนแห่งชาติป่าควนพน ป่าสงวนแห่งชาติควนราสอ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาโต๊ะเทพฯ ป่าสงวนแห่งชาติป่าสันกาลาศีรี และพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติสันกาลาศีรี ท้องที่อำเภอเทพา ได้แก่ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขารังเกี้ยว เขาสักเขาสอง ป่าควนหินเกา ท้องที่ อำเภอจะนะ ได้แก่ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติเขาเหลี่ยม เขาจันดี เขาน้อทอฯ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหรงฯ

▶ ลักษณะการบุกรุก ตัดไม้ทำลายป่า จากการตรวจปราบปรามฯ พบว่าการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าเป็นการกระทำของราษฎรในพื้นที่ เพื่อเป็นที่ทำกิน การกระทำมีลักษณะดังนี้

1. การโค่นล้มไม้ป่าธรรมชาติ จะเข้าทำการสุมไม้ในช่วงฤดูแล้งและปล่อยให้ไวรอไฟไหม้ และเข้าทำการเผาไม้ที่โค่นล้มไว้ หลังจากนั้นจึงเข้าทำการปลูกพืชอาสิน ส่วนใหญ่จะเป็นไม้ยางพารา โดยใช้ต้นกล้าเป็นต้นดาเขียวซึ่งราคาถูกและสะดวกในการขนย้ายปลูกทั้งไร่ และจะเข้าไปให้ปุ๋ยเป็นระยะ หรือรอให้ต้นยางพาราขึ้นขนาดความสูงประมาณ 50 – 100 cm ขึ้นไปหรือมีอายุประมาณ 1 – 2 ปีจึงทำการบำรุงรักษา มีการสร้างที่พักแบบ ชั่วคราวหรือถาวรอย่างเปิดเผย เหตุเกิดในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ป่าไม้ทั่วไป
2. การโค่นล้มป่าที่มีไม้ยางพาราพื้นบ้านปลูกแทรกพื้นที่ป่า ซึ่งลักษณะการปลูกไม้ยางพาราเป็นการโดยเมล็ดปลูกเพื่อแสดงเป็นพื้นที่ครอบครองเอาไว้ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง การทำประโยชน์ในพื้นที่มีร่องรอยเล็กน้อย สภาพพื้นที่ป่าจะมีไม้ป่าขนาดใหญ่ และป่าขนาดเล็กปะปนกับไม้ยางพารากระจายทั่วพื้นที่ การบุกรุกจะอ้างการทำประโยชน์ในพื้นที่ และขายต้นไม้ยางพาราพร้อมกับไถดินพื้นที่ป่าซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนมาก พร้อมทำการปลูกอาสินขึ้นใหม่ และจะอ้างกรรมสิทธิ์ในพื้นที่เดิมรูปแบบ
3. การบุกรุกพื้นที่ป่าโดยการยึดถือครอบครองและโค่นล้มไม้ภายหลัง ลักษณะการกระทำพื้นที่ป่าเป็นร่องซุย และทำการปลูกพืชอาสิน ได้แก่ ลองกอง มังคุด สะตอ สละ ยางพารา ฯลฯ เป็นแนว และเมื่อพืชอาสินโตขึ้นจะทำการตัดขยายแนวร่องซุยโดยการตัดไม้เล็กและกานต้นไม้ขนาดใหญ่ให้ยืนต้นตาย และจะทำเช่นนี้จนหมดสภาพ
4. การบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่อง ลักษณะการกระทำเป็นการตัดโค่นล้มต้นไม้ที่เป็นพืชอาสินในพื้นที่ที่ไถนุกรุกมาเมื่อคราวครั้ง และเมื่ออาสินไม่สามารถให้ผลผลิตที่คุ้มทุน จึงทำการตัดโค่นเพื่อ ปลูกทดแทนขึ้นใหม่ในพื้นที่ป่าแห่งนั้นต่อไป

▶ สาเหตุของการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าจากอดีตถึงปัจจุบัน มีสาเหตุสำคัญที่พอสรุปได้ดังนี้

1. การเพิ่มขึ้นของประชากรและความต้องการปัจจัยสี่
2. การสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน
3. ความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
4. การดำเนินการทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่เด็ดขาด
5. ขาดความรู้และเข้าใจ ในการใช้ประโยชน์และอยู่ร่วมกับทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน
6. นโยบายป่าไม้ของรัฐบาล
7. แนวทางการปฏิบัติงานหน่วยงานส่วนราชการ ไม่สอดคล้องเป็นไปแนวทางเดียวกันจากกระบวนการและสาเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้สถานการณ์การบุกรุกทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีความรุนแรงยิ่งขึ้น

2. มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

▶ การป้องกันการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า จะเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องได้รับการร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันดำเนินการปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้มีความรักและหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้ และให้อยู่ร่วมกันได้โดยยั่งยืน สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 20 จึงมีมาตรการและแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. มาตรการด้านการป้องกัน
 - 1.1 ทำการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ การจัดฝึกอบรมให้

แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ เกิดความรักและหวงแหนและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า

- 1.2 จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับแจ้งเรื่องราวเกี่ยวกับการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า
- 1.3 เร่งจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ให้ชัดเจนและให้ประชาชนรับทราบแนวเขตพื้นที่ป่า
- 1.4 ร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามาร่วมดูแลป้องกันทรัพยากรป่าไม้
- 1.5 พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามนโยบาย และแนวทางที่รัฐบาลดำเนิน ให้ตรงกับข้อเท็จจริงกับปัจจุบัน

1.6 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแนวทางปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2. มาตรการด้านการปราบปราม

2.1 จัดตั้งชุดสายตรวจปราบปรามฯ ประจำเดือนสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 20 ออกตรวจ

ปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ในท้องที่ที่รับผิดชอบ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2.2 จัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่า ปฏิบัติงานตรวจปราบปรามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

2.3 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ และทหาร ออกตรวจปราบปรามตามกฎหมายป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบ

2.4 สนับสนุนการตรวจปราบปรามในพื้นที่ โดยการบินสำรวจพื้นที่ป่าโดยใช้อากาศยานตลอดทั้งปี

2.5 สนธิกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ในพื้นที่ที่ปล่อยแหลม ต่อการบุกรุก

2.6 สืบหาข่าวการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นกลุ่มบุคคล นายทุน ผู้มีอิทธิพล

3. มาตรการด้านการติดตามผล

3.1 ออกตรวจเยี่ยมติดตามผลการปฏิบัติงาน ของหน่วยงาน ของหน่วยงาน

3.2 ประสานงานติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยป่าไม้อย่างต่อเนื่อง

3.3 จัดให้มีการร่วมปลูกป่าโดยวิธีประชาอาสา ในพื้นที่ที่การดำเนินงานคดีถึงที่สุด หรือพื้นที่มีการรื้อถอนตามกฎหมาย

3.4 จัดรางวัลให้กับหน่วยงานที่ปฏิบัติดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานอื่นๆ

3.5 จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าในภาพรวม เพื่อใช้ข้อมูลฐานในการวางแผนการปฏิบัติงานต่อไป

3.6 จัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และทันสมัยอยู่เสมอ

